

Politisk stilstand, mens isen fortsat smelter

Af: Martin Lidegaard, Formand, CONCITO - Danmarks grønne tænketank og Sebastian H. Mernild, klima- og polarforsker (Ph.D.) ved Los Alamos National Laboratory, New Mexico, USA

Aldrig har der været mere brug for politisk handling på klimaområdet, og aldrig har udsigterne til at opnå en bindende global klimaaftale været dårligere. Det store spørgsmål er, hvad Danmark stiller op i den situation?

Intet tyder desværre på, at vi i Mexico får den globale og bindende aftale med effektive økonomiske virkemidler, som både NGO'erne og erhvervslivet har efterlyst som den mest effektive og økonomisk rentable måde at imødegå de tiltagende klimaforandringer på. Denne manglende optimisme forud for COP16 stiller verdenssamfundet i en alvorlig situation. For siden FN's klimapanel (IPCC) udgav sin seneste vurderingsrapport (AR4) i 2007, har forskellige uafhængige internationale videnskabelige rapporter dokumenteret, at det står bekymrende til med klimaet og dets afledte effekter - værre end man vidste tilbage i 2007.

Senest er det i tre rapporter atter blevet dokumenteret, at klodens middeltemperatur fortsætter sin stigende tendens. Stigningstakten i opvarmningen varierer over kortere perioder på grund af den interne variabilitet i klodens klimasystem, men den overordnede tendens er entydig: Den globale middeltemperatur stiger fortsat.

Klimaudviklingen er med andre ord ganske alarmerende, og alt tyder på, at observationerne og anbefalingerne fra de seneste videnskabelige rapporter skal tages alvorligt. Heraf fremgår det, at en indsats for at holde temperaturstigningerne under to grader i forhold til det førindustrielle niveau og højst 1,4 grader over det aktuelle niveau kræver minimum to indsatser: For det første skal de globale udledninger af menneskeskabte drivhusgasser toppe inden 2020, hvilket betyder, at udledningerne i de vestlige lande allerede skal toppe inden for fem år og reduceres med 25-40% i 2020 i forhold til 2000-niveauet. Dette står i skærende kontrast til det faktum, at 2010 tegner til at blive det år, hvor der globalt set blev udledt flest menneskeskabte drivhusgasser til atmosfæren nogensinde.

Kravet om hurtig politisk handling betyder populært sagt, at vi ikke har tid til at vente på en global aftale, der bliver ved med at trække ud. FN kan skaffe finansiering, FN kan udarbejde separate aftaler om fx. skovrydning mellem et overskueligt antal lande, og FN kan - måske allervigtigst - løbende vurdere situationen og evaluere de enkelte landes indsatser. Men selve indsatserne må komme fra de enkelte lande. COP15 i København lærte os, at FN ikke kan bru-

ges til at presse de enkelte lande til at gøre noget, som der ikke er demokratisk opbakning til i de pågældende lande. Det er faktisk omvendt: Først, når vi har færdige handlingsplaner for de enkelte lande og regioners omstilling, kan vi forvente, at det bliver muligt at indgå en fælles bindende aftale på globalt plan. Først da kan statslederne og verdens regeringer overskue de økonomiske konsekvenser af en global juridisk bindende aftale.

I det lys er det befriende, at Danmark allerede har taget fat på sin mentale omstilling med Klimakommissionens rapport fra september i år. Det nye i denne rapport er hverken de tekniske analyser eller de overordnede anbefalinger, der alle flugter med den stribe af rapporter, som både energibranchen og diverse NGO'er har udgivet de sidste år. Det nyskabende i Klimakommissionens rapport er, at en stribe førende økonomer for første gang har regnet på denne omstilling og fundet frem til, at den i værste fald er stort set omkostningsneutral, og i bedste fald - hvis prisen på fossile brændsler stiger - vil vise sig at være en rigtig god forretning for såvel klimaet, økonomien og erhvervslivet (herunder beskæftigelsen).

I den hjemlige klimadebat høres ofte argumentet: "Jamen det nytter jo intet, at Danmark påtager sig en stor regning for at nedbringe sin egen udledning, hvis ikke resten af verden gør noget". Det er både rigtigt og forkert. Vi får selvfølgelig ikke bugt med klodens klimaproblemer, hvis ikke Danmark får flere lande med, ikke mindst EU, USA, Kina, Brasilien og Indien. Men en af de bedste anbefalinger, vi kan komme med for denne omstilling, er, at vi selv satser helhjertet på den og praktiserer, hvad Klimakommissionen allerede har dokumenteret: En sådan omstilling vil gavne både klimaet og vores velfærd samt sikre, at Danmark ikke halter efter i det globale energipolitiske kapløb.

Det er faktisk bare med at komme i gang, inden løbet er kørt.